

En studie i begreppen behov, aktivitet och synnerliga skäl i vapenlagstiftningen

© Claes Linder 2011

Version 4

INNEHÅLL

1. Inledning	3
2. Historik	3
3. Lagmotiv	
3.1 Proposition 1934:181	4
3.2 Proposition 1949:95	4
3.3 Proposition 1973:166 med förslag till Vapenlag	4
3.4 Proposition 1981/82:1 om ändring i vapenlagen	6
3.5 Proposition 1995/96:52 En ny vapenlag	6
3.6 SOU 1998:44 En samlad vapenlagstiftning	7
3.7 Proposition 1999/2000:27 En skärpt vapenlagstiftning	11
3.8 Ds 2004:32 Förstärkt kontroll av vapen m.m.	13
3.9 Proposition 2005/06: 113 Ökad kontroll av vapen	15
3.10 Ds 2009:22 Genomförande av FN:s vapenprotokoll	15
3.11 Ds 2010:6 Vissa frågor om vapenlagen	15
4. Vapengarderob	16
5. Rättspraxis	
5.1 RÅ 2004 ref 32	17
5.2 KR i Stockholms dom den 25/2 2002 i mål 2850-2001	19
5.3 KR i Stockholms domar den 29 oktober 2004 i mål nr 1345-03 och 2028-03	20
6. Analys	
6.1 Allmänt	22
6.2 Behov	23
6.3 Synnerliga skäl	25
6.4 Aktivitet	27
6.5 Slutsatser	28

1. INLEDNING

Syftet med studien är att analysera de tre begreppen **behov, synnerliga skäl** och **aktivitet** vid prövning av tillstånd till innehav av enhandsvapen för målskjutning.

Uppdraget är initierat av Svenska Pistolskytteförbundet. De åsikter som framförs är helt mina egna och bygger på mina erfarenheter som förbundsjurist vid pistolskytteförbundet, som domare i länsrätten och som utövare av sporten.

Framställningen är i första hand skriven för jurister. Utvecklingen i lagstiftningen är traditionellt beskriven och försöker samla vad som är sagt i lagmotiven. Tyvärr är det ont om vägledande rättsfall i högre instans. Mina kommentarer finns i hela dokumentet. Analysdelen sammanfattar mina slutsatser och kan läsas fristående. Direkta citat markeras med avvikande format eller ” ”.

Tyvärr är det äldsta materialet svåråtkomligt. Från och med vapenlagen 1973 är materialet tillgängligt på Internet. Hemsidorna för regeringen, Sveriges Domstolar och Notisum är bra ingångar för att hitta källorna.

2. HISTORIK

Den första svenska regleringen av innehav av skjutvapen kom till i slutet av första världskriget. En kungörelse lär ha kommit 1927. Vapenkungörelsen 1934 införde begreppet ”synnerliga skäl”. Den ersattes av en vapenförordning 1949. Första vapenlagen kom 1973, men nu aktuella frågor berördes då bara i förbigående.

Propositionen 1981/82:1 *om ändring i vapenlagen* föregick Sveriges tillträde till Europa-konventionen om kontroll av enskilda personers förvärv och innehav av skjutvapen och medförde terminologiska ändringar.

Propositionen 1995/96:52 *En ny vapenlag* inriktade sig på anpassning till EG:s direktiv om kontroll av förvärv och innehav av vapen och gick inte heller den in på nu aktuella frågor. Det var bråttom att anpassa Sverige till vapendirektivet.

Ett samlat grepp togs av vapenutredningen, som i betänkandet *En samlad vapenlagstiftning SOU 1998:44*, förtjänstfullt utredde de faktiska förhållandena och föreslog genomtänkta lösningar. Regeringen godtog de flesta förslagen (prop. 1999/2000:27 *En skärpt vapenlagstiftning*) och fick bifall i riksdagen till bl a införandet av tidsbegränsade tillstånd för de flesta enhandsvapen och skärpta förvaringsbestämmelser.

Propositionen 2005/06:113 *Ökad kontroll av vapen* byggde på tre promemorior, bl a Ds 2004:32 *Förstärkt kontroll av vapen m.m.*, som behandlas utförligt nedan.

Promemorian av hovrättsrådet Kazimir Åberg *Genomförande av FN:s vapenprotokoll m.m.* (Ds 2009:22) ledde till propositionen 2010/11:72 *Genomförande av FN:s vapenprotokoll*. Den behandlar märkning av vapen och vapendelar och saknar intresse i aktuella frågor. Kazimir Åbergs andra promemoria *Vissa frågor om vapenlagen* (Ds 2010:6) har ännu inte lett till lagstiftning.

Rikspolisstyrelsens FAP 551-3 RPSFS 2009:13 med föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen berör utförligt en del av frågorna. Syftet med denna studie är att försöka visa tillämpningsproblemen och att presentera underlaget för de många gånger svåra bedömningarna.

3. LAGMOTIV

3.1 Proposition 1934:181

Propositionen har inte funnits tillgänglig. Den har dock citerats i överrättsdomar (se under Rättspraxis). Propositionen lägger fram – vad jag förstår – den första generella svenska lagstiftningen på området. En inledande bestämmelse i kungörelsen handlar om att enskild för myndigheterna ska deklarerat sitt innehav av skjutvapen. Den rimliga slutsatsen är att vapeninnehav dessförinnan var tämligen oreglerat.

Kungl. Maj:ts kungörelse 1934:315 stipulerade de nya reglerna. Kungörelsen beslutades "efter riksdagens hörande". Det var en lagstiftningsform som innebar att regeringen (formellt konungen) före beslut delgav riksdagen vad man tänkte besluta om. Konungen fattade beslutet enligt 1809 års regeringsform. I praktiken var det inte han utan regeringen som beslutade om kungörelsens innehåll. Föredragande var försvarsministern Ivar Vennerström. På den tiden låg vapenfrågorna naturligen nära försvarsmakten. Kungörelsens § 6 är den intressanta:

"Tillstånd att inneha skjutvapen må meddelas allenast enskild person, som för visst ändamål finnes vara i behov av vapnet samt skäligen kan antagas ej komma att missbruka detsamma. Är fråga om pistol eller annat dylikt fickvapen, må tillstånd ej meddelas, med mindre synnerliga skäl därtill äro."

Likheterna med dagens lagstiftning är påtagliga:

- för enskild person är skjutvapeninnehav ett undantag
- vapnet ska innehas för ett visst ändamål, som är kopplat till att
- den enskilde ska ha ett behov av vapnet, och
- det ska finnas skäl att anta att vapnet inte kommer att missbrukas
- för att få tillstånd till innehav av fickvapen krävs synnerliga skäl

3.2 Proposition 1949:95 med förslag till vapenförordning

Förordningen innebar en total omarbetning av vapenkungörelsen med införande av en rad detaljbestämmelser som hade sin grund i myndigheternas praxis. Vad gäller reglerna för vapentillstånd tycks dock ingenting väsentligt ha ändrats. Jag har inte lyckats få tag i propositionen. Med ledning av proposition 1973:166 går det dock att få en uppfattning om huvuddragen.

3.3 Proposition 1973:166 med förslag till Vapenlag

Vapenförordningen från 1949 (1949:340) innehöll detaljbestämmelser som delvis rensades ut i vapenlagen och fördes över till en ny vapenförordning. Kontrollen av vapen och ammunition utvidgades. Det var t ex enligt den gamla vapenförordningen möjligt att låna ut kulsprutepistol eller enhandsvapen till annan under högst två veckor utan krav på tillstånd. Det lämpliga i att låna ut vapnet, förutom ålderskrav, bedömdes av licenshavaren.

Utlåning av dessa vapentyper begränsades nu till uppsiktsutlåning, skyttesammanslutnings utlåning under kontrollerade former och utlåning till den som hade licens på samma vapentyp. Instickspipor gjordes licenspliktiga men det skulle enligt departementschefen inte innebära någon egentlig ändring i detta

avseende, eftersom han förutsatte att tillståndsgivningen för angivet ändamål skulle bli förhållandevis liberal (prop. s. 97).

Tillståndsparagrafen i vapenlagen såg ut så här:

9 § Enskild person får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen endast om han har behov av vapnet och det skäligen kan antagas att han ej kommer att missbruka det. I fråga om skjutvapen som huvudsakligen har affektions- eller prydnadsvärde eller jaktvapen som förvärvats på grund av giftorätt eller genom arv eller testamente får tillstånd dock meddelas även i fall då den som vill inneha vapnet ej har behov av att kunna använda det för skjutning.

Tillstånd att inneha pistol eller annat fickvapen, kulsprutepistol eller annat automatvapen får meddelas endast om synnerliga skäl föreligger.

Huvudsyften med vapenförordningen var att hindra missbruk av skjutvapen (prop. s. 20). Departementschefens inledning har sin giltighet än i dag: (s. 89).

4.1 Inledning

Det torde numera i vårt land råda enighet om att det allmänna måste kontrollera innehav och bruk av skjutvapen och ammunition. Behovet därav framgår inte minst av att skjutvapen under de senaste åren i ökad utsträckning används i samband med allvarliga brott. Lika givet är att kontrollen inte får utformas så att det legitima innehavet och användningen av skjutvapen onödigtvis försvåras. Det alldeles övervägande antalet personer som innehar eller är intresserade av vapen är laglydiga och ansvarskännande personer. Det är därför naturligt att många kan uppleva en ingripande reglering på detta område som onödig, samtidigt som det står klart att inte ens de mest långtgående bestämmelser lär kunna helt eliminera risken för att vapen ibland ändå kommer i händerna på en olämplig person. Att åstadkomma en lämplig avvägning mellan de i och för sig oförenliga intressen som här gör sig gällande är en lika vansklig som viktig uppgift.

I fråga om tillstånd för innehav av skjutvapen innehåller propositionen den väsentliga ändringen att det för tillstånd för innehav kulsprutepistoler och andra automatvapen krävdes synnerliga skäl. I övrigt fanns skärpta regler för förvaring av vapen och vapendelar, nya regler om luftvapen, samlarvapen, vapen i dödsbon, äldre vapen, startpistoler, införsel, handläggning och vapenregistrering.

I en kommentar i specialmotiveringen till 9 § yttrade departementschefen nedanstående (sidan 139). Det bör noteras att departementschefen här talar om "särskilda skäl", inte om "synnerliga skäl", trots att han syftar på de särskilda reglerna för pistoler och revolverar. Departementschefen var en erfaren jurist (Lennart Geijer) och han hade säkert klart för sig den juridiska skillnaden i värdering som ligger i begreppen.

Det förhållandet att de i förevarande paragraf för skilda vapentyper angivna allmänna villkoren för tillstånd till innehav överförs från VF i huvudsakligen oförändrat skick bör ses mot bakgrund av den utveckling i fråga om praxis på detta område som ägt rum sedan VF trädde i kraft. Det torde sålunda inte råda någon tvekan om att tillståndsmyndigheterna numera som regel intar en mer restriktiv attityd vid prövningen såväl av sökandens behov av ett vapen som de särskilda skäl som måste föreligga för rätt till innehav av vissa vapentyper. Innehav av vapen kan otvivelaktigt ge upphov till säkerhetsproblem och risker av skilda slag. Av skäl som närmare redovisats i den allmänna motiveringen har det i förevarande sammanhang också ansetts befogat att lägga fram förslag som innebär en direkt skärpning av en del av nuvarande bestämmelser om vapen. Jag förutsätter att den inställning till hithörande frågor som kommit till uttryck i dessa förslag föranleder att hithörande frågor alltid blir föremål för en så noggrann och allsidig prövning som möjligt.

Departementschefen konstaterar att lagtexten överförs oförändrad men att praxis ändå har utvecklats mot en restriktiv attityd vad gäller behov och särskilda skäl.

3.4 Proposition 1981/82:1 om ändring i vapenlagen

Propositionen föreslog Sveriges tillträde till *Europakonventionen om kontroll av enskilda personers förvärv och innehav av skjutvapen*. Av intresse är att uttrycket *fickvapen* ”i förtydligande syfte” (s. 46) ändrades till *enhandsvapen*. Uttrycket *synnerliga skäl föreligger* ändrades till *om det finns synnerliga skäl*.

Jag finner ingen ytterligare motivering till införandet av begreppet enhandsvapen. Mot bakgrund av terminologin i den nämnda konventionen framstår dock benämningen ”fickvapen” som inadekvat och föråldrad, mycket långt ifrån de definitioner som konventionen använder.

3.5 Proposition 1995/96:52 En ny vapenlag

Sveriges inträde i EU 1995 krävde en anpassning till EG:s direktiv om kontroll av förvärv och innehav av vapen, det s k vapendirektivet. Vapenlagsutredningen (SOU 1994:4) föreslog en ny systematik och materiella ändringar som bedömdes nödvändiga vid inträdet. Främst införandet av ett europeiskt skjutvapenpass och att överklaganden av polismyndighetens beslut skulle ske till domstol – länsrätt – och inte längre till länsstyrelsen.

Vapenlagsutredningen föreslog inga sakliga ändringar vad gäller behovet av skjutvapen eller begreppet synnerliga skäl men föreslog i 2 kap 4 § en tydligare skrivning – som dock inte antogs av regeringen:

”Tillstånd att inneha ett skjutvapen får meddelas den som har den skjutskicklighet och utbildning som behövs och endast om det skäligen kan antas att vapnet inte kommer att missbrukas.”

Utredningen ville klarlägga i vapenlagen att skjutskicklighet och utbildning var ett krav. Regeringen valde att föra in reglerna i vapenförordningen.

Propositionen tar upp vapendirektivet som i artikel 5 säger att endast personer som har giltiga skäl, som har fyllt 18 år och som förutsätts inte utgöra en fara för sig själva eller för allmän ordning och säkerhet får förvärva och inneha vapen i kategori B, där bl a enhandsvapen ingår. Åldersgränsen gäller inte jakt och inte tävlingskytte. Ett medlemsland kan ha strängare bestämmelser än direktivet.

Regeringen fann att i dessa hänseenden uppfyllde de svenska bestämmelserna direktivets krav (sid. 34). Viss justering av åldersgränserna skulle dock ske i vapenförordningen.

Vad gäller bestämmelserna om behov och synnerliga skäl gjorde regeringen endast språkliga ändringar. Aktuella paragrafer i 2 kapitlet VL kom därför att lyda enligt följande:

4 § En enskild person får meddelas tillstånd att inneha ett skjutvapen endast om den enskilde behöver vapnet . - - - -

5 § Tillstånd att inneha skjutvapen får meddelas endast om det skäligen kan antas att vapnet inte kommer att missbrukas.
- - - -

6 § Tillstånd att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen får meddelas endast om det finns synnerliga skäl. - - - -

Regeringen konstaterade att lagförslaget inte var en omprövning av hela regelsystemet och att det därför behövdes ytterligare utredning. Under våren 1995 tillsattes en ny utredning, som antog namnet 1995 års vapenutredning. Utredare var hovrättslagmannen Dan Fernqvist. Utredningen avgav två betänkanden. Slutbetänkandet "*En samlad vapenlagstiftning*" blev underlag för proposition 1999/2000:27.

3.6 SOU 1998:44 En samlad vapenlagstiftning

Utredningen samlade erfarenheter från fältet och presenterade gällande rätt. Om "behov" sägs följande (s. 91):

I och för sig skulle man kunna säga att sökanden, för att han skall anses ha ett behov av att inneha ett skjutvapen, måste uppfylla de krav som uppställts för olika vapentyper och ändamål i fråga om viss aktivitet, kunskaper, personlig lämplighet och ålder. Här avses dock närmast att sökanden ägnar sig åt en viss verksamhet eller aktivitet där skjutvapen används.

Utredningen fortsätter (s. 92):

Skjutvapen för målskytte

I lagstiftningen är det inte angivet vad som kan anses utgöra behov för någon att inneha ett målskyttevapen. Det enda som, i en bestämmelse rörande behov, anges härvidlag är eldrör eller pipa eller annan anordning som möjliggör att till ett skjutvapen används annan ammunition än vapnet är avsett för (2 kap. 5 § 5 VF).

En vanlig uppfattning är att förutsättningen att sökanden skall vara ordinarie hemvärnsman eller vara aktiv medlem i en skytteförening eller motsvarande bör ses som ett närmare angivande av vem som kan anses ha behov av målskyttevapen. Denna bestämmelse finns emellertid intagen under 2 kap. 3 § vapenförordningen, vari det stadgas vilka krav som gäller i kunskaphänseende. Det finns inte någon begränsning av hur många vapen en målskytt normalt

kan anses ha behov av, motsvarande den vapengarderob som finns för jaktvapen.

Under rubriken Kunskaper sägs följande (s. 94):

Skjutvapen för målskytte

För tillstånd till innehav av målskyttevapen krävs att sökanden är ordinarie hemvärnsman eller aktiv medlem i en skytteförening. Detta anges bland kunskapskraven i vapenförordningen. Beträffande helautomatiska vapen eller enhandsvapen gäller att det måste föreligga synnerliga skäl för tillstånd till innehav av sådant vapen. Med detta avses troligen främst en särskild skjutskicklighet, varvid poängfordringarna för olika skyttemärken skall uppfyllas.

Utredningen ville ändra begreppet "behov" till "giltiga skäl" (s. 120 f):

I Sverige har man sedan en lång tid tillbaka använt sig av uttrycket att en vapeninnehavare skall ha "behov" av sitt vapen. Vad som konkret avses med detta är oklart. I vapenförordningen anges att den som har jägarexamen skall anses ha behov av jaktvapen. Beträffande övriga kategorier av vapen finns det inte någon sådan uttolkning eller förklaring. I flera andra länder, liksom i EG-vapendirektivet, talar man i stället om "good reason" eller "giltigt skäl". Utredningen menar att det är mindre lämpligt att tala om "behov" i samband med tillståndsgivning till innehav av vapen. "Behov" är ett subjektivt uttryck som inte bör användas i dessa sammanhang. Alla som vill ha vapen anser sig naturligtvis ha behov av det, till vad ändamål det vara må. Härtill kommer att det endast beträffande jaktvapen är angivet i lagstiftningen vad som skall anses utgöra ett godtagbart behov. I stället bör man få tillstånd att inneha skjutvapen endast om man har ett "giltigt skäl" att inneha ett sådant. Detta markerar på ett bättre sätt att det är samhället som sätter gränserna för vad som skall anses vara ett befogat vapeninnehav. I lagen bör också anges vad som är att anse som giltiga skäl, nämligen de ändamål för vilka ett innehavstillstånd får medges. Giltiga skäl är således innehav av skjutvapen för jakt, målskytte, skydd, ...

Regeringen ändrade inte behov till "giltiga skäl", se nedan.

Utredningen kom in på begreppet synnerliga skäl (s. 124 f):

Kunskaper

I vapenlagen omnämns inte kravet på att sökanden skall besitta vissa kunskaper för att erhålla innehavstillstånd. Möjligen kan det tolkas in i stadgandet om att tillstånd till innehav av enhandsvapen och helautomatiska skjutvapen får meddelas endast om det finns synnerliga skäl. I vapenförordningen anges att den som ansöker om tillstånd till innehav av skjutvapen skall visa sig kunna handha sådant vapen. Härmed avses beträffande jaktvapen att vederbörande avlagt jägarexamen och beträffande vissa målskyttevapen att sökanden tagit angivna skyttemärken eller motsvarande. I samma paragraf uppställs, beträffande målskyttevapen, krav på bl.a. aktivt medlemskap i skytteförening samt ålderskrav.

Eftersom det inte mera generellt går att ange vari kunskapen skall bestå beträffande olika vapenslag och ändamål är det enligt utredningens mening lämpligast att för de olika ändamålstyperna, var för sig, ange närmare vad som krävs för att tillstånd skall få meddelas. Utredningen återkommer till vad som därvid bör gälla för de olika ändamålen.

Utredningen föreslog tidsbegränsade tillstånd (s. 125 ff), vilket också ledde in på frågorna om behov och aktivitet:

Innehavstillstånd bör tidsbegränsas

En hel del skjutvapen innehas utan att nyttjas till avsett ändamål. Detta är naturligtvis inte bra dels med tanke på den uttalade ambitionen att hålla nere antalet skjutvapen i samhället, dels med hänsyn till att risken är större att sådana vapen inte tas om hand och förvaras lika väl som vapen som används aktivt. Ett inte ovanligt exempel på skjutvapen som inte aktivt nyttjas för avsett ändamål är målskyttevapen som innehas av personer som numera slutat träna och tävla med sina vapen. De har ändå behållit vapnen utan att i egentlig mening längre ha behov av dem för målskytteverksamhet. Har man slutat att aktivt nyttja sina vapen kan detta i och för sig vara

en grund för återkallelse av tillståndet. Återkallelse av tillståndet på denna grund sker dock endast i knappt 8 procent av alla återkallelseärenden. Framförallt beror detta på att tillståndsmyndigheterna inte får kännedom om när en person inte längre är aktiv. Frågan är hur man kan råda bot på detta förhållande. Att ålägga skyttesammanslutningarna någon form av skyldighet att rapportera de medlemmar som slutar är enligt utredningens mening ingen lösning, inte minst eftersom sammanslutningarna utgörs av ideella föreningar. Att ålägga tillståndsmyndigheterna att, på eget initiativ, från varje sammanslutning begära in medlemslistor för att denna väg kontrollera vilka som alltså är aktiva (och härigenom utesluta dem som inte är det) skulle innebära ett väsentligt administrativt merarbete som knappast kan motiveras, särskilt som det i alla fall sannolikt inte skulle innebära någon heltäckande kontroll. Dessutom är det inte bara målskyttevapen som innehas utan att nyttjas för avsett ändamål. Utredningen anser i stället att det vore mycket att vinna på en generell tidsbegränsning av innehavstillstånden. Samhället skulle då hålla en kontinuerlig kontroll över vapeninnehavaren dels beträffande huruvida de aktivt nyttjar sina skjutvapen och därmed kan sägas ha ett giltigt skäl att inneha dem, dels i fråga om deras lämplighet att inneha skjutvapen eftersom ett tillstånd bör förnyas först efter en allmän vandelsprövning. Utredningen föreslår därför att innehavstillstånd tidsbegränsas i betydligt större omfattning än vad som är fallet i dag.

Vilka innehavstillstånd bör tidsbegränsas?

Frågan är om alla innehavstillstånd bör tidsbegränsas eller om detta endast bör gälla tillstånd att inneha skjutvapen för vissa ändamål. För att det skall vara meningsfullt med en förnyad prövning av de olika förutsättningarna för tillstånd måste det vara så att det vid prövningen går att sluta sig till huruvida någon av dessa inte längre föreligger.

En gemensam nämnare för alla innehavstillstånd är det absoluta kravet, oavsett vilket ändamål som avses, att det inte får finnas risk för att vapnet kan komma att missbrukas. I detta ligger framför allt att sökanden skall vara laglydig och pålitlig. Förändringar i denna förutsättning kan naturligtvis ha skett, varför det härigenom skulle gå att motivera ett förslag om att alla innehavstillstånd skall tidsbegränsas. Emellertid handlar frågan om en tidsbegränsning av innehavstillstånden till stor del om resurser och var dessa bör sättas in för att i möjlig mån förebygga att skjutvapen kommer till användning i brottsammanhang. Normalt sett skall förändringar beträffande vapeninnehavares lämplighet komma till tillståndsmyndighetens kännedom så snart de sker, t.ex. genom information om att någon misstänks för brott, har blivit intagen på sjukhus för vård av psykisk störning eller har tagits hand om jämlikt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. (LOB). Visserligen fungerar detta informationsflöde inte alltid helt tillfredsställande — särskilt inom större polisområden eller mellan olika sådana — vilket i viss mån kunde motivera en kontinuerlig vandelsprövning. Utredningen är dock av den meningen att brister i den allmänna lämpligheten kan vara så allvarliga att resurser i stället bör satsas på att förbättra informationsflödet så att ett innehavstillstånd i förekommande fall omedelbart ifrågasätts. Utredningen anser alltså inte att det är motiverat att genomföra en bestämmelse om generell tidsbegränsning av alla tillstånd enbart av denna anledning. Förutom kravet på att innehavaren skall vara lämplig att inneha skjutvapen finns det varierande krav beroende på vilket ändamål skjutvapnet skall användas till.....

Detsamma gäller beträffande innehavstillstånd för målskytte, vars förutsättning är att vapeninnehavaren är aktiv medlem i en skyttesammanslutning, och innehavstillstånd för skydd, vars förutsättning är att vapeninnehavaren har en tjänst som oundgängligen kräver beväpning eller det annars föreligger synnerliga skäl. De sistnämnda kategorierna av tillstånd lämpar sig alltså väl för tidsbegränsning.

Sammanfattningsvis anser utredningen att tillstånd att inneha skjutvapen för målskytte eller skydd eller att inneha enhandsvapen för jakt alltid skall tidsbegränsas.

Utredningen föreslår en generell förlängning med fem år i taget efter att ha vägt kravet på ökade resurser hos tillståndsmyndigheterna mot kostnaderna och besvären för den enskilde och säger om det praktiska förfarandet (s. 128):

Rent praktiskt bör förfarandet gå till så att tillståndshavaren själv måste ansöka om förnyande av sitt tillstånd och därvid styrka sin behörighet att även fortsättningsvis inneha skjutvapnet. Inkommer inte tillståndshavaren med en ansökan om förnyelse av sitt tillstånd förfaller det. Vapnen innehas därefter olagligt och kan tas i beslag av polismyndigheten samt förklaras förverkade. Om innehavaren inte ansöker om ett förnyat tillstånd inom den stadgade tiden och detta beror på exempelvis en allvarlig sjukdom eller någon annan särskild omständighet, kan

detta medföra att försummelsen inte betraktas som uppsåtlig. Ett mindre allvarligt oaktsamhetsbrott kan då föreligga och det kan i vissa fall anses uppenbart oskäligt att förklara vapnen förverkade. Utrymmet härför torde dock vara begränsat.

Utredningen går in på skjutvapen för målskytte (s. 132 ff):

Aktivt medlemskap m.m.

När det gäller skjutvapen för målskytte anges i nuvarande vapenförordning bl.a. att sökanden skall vara aktiv medlem i skytteförening eller motsvarande organisation. Vad som närmare krävs i detta hänseende framgår inte av lagstiftningen. I Rikspolisstyrelsens allmänna råd anges emellertid att sökanden bör ha varit aktiv i minst sex månader innan tillstånd beviljas och att han eller hon under denna tid regelmässigt bör ha deltagit i organisationens skjutningar. Vad utredningen erfarit följs de allmänna råden i denna del i princip alltid av tillståndsmyndigheterna. Kravet på ett aktivt medlemskap bör vara en grundläggande förutsättning för att tillstånd över huvud taget skall få meddelas och bör följaktligen framgå av vapenlagen. Att ett medlemskap skall ha varat en viss tid för att räknas som aktivt bör i sin tur framgå av vapenförordningen. Vad som härvid i praktiken tillämpas, nämligen en medlemstid på minst sex månader, bör vara ett minimikrav.

Vad gäller grovkalibriga enhandsvapen, dvs. enhandsvapen med en kaliber överstigande 5,6 mm (.22), samt helautomatiska skjutvapen anser utredningen att mycket talar för att man bör ställa krav på en längre medlemstid än sex månader. I dessa fall bör i stället en tid om tolv månader som aktiv medlem gälla. Under denna längre tid får det förutsättas att skytten i tillräcklig mån har tillägnat sig god vapenhanteringsförmåga och ett varaktigt seriöst intresse för sporten. Det minskar risken att personer "köper på sig" kraftiga vapen som sedan inte används på rätt sätt. En sådan bestämmelse skulle sannolikt också medföra att fler skyttar i stället enbart ägnar sig åt skytte med finkalibriga vapen, en utveckling som är att välkomna, eftersom sådana skjutvapen, generellt sett, torde vara att betrakta som mindre farliga. Av Rikspolisstyrelsens allmänna råd framgår det vidare att sökanden bör vara medlem i en sammanslutning som är ansluten till en sådan organisation som anges i vapenlagen eller vapenförordningen. En sådan bestämmelse innebär en kontroll över att de sammanslutningar som utfärdar intyg åt sökandena är seriösa och att intygen är av viss kvalitet. Detta ställer sig utredningen därför bakom. Bestämmelsen härom bör ingå i vapenlagen, i anslutning till bestämmelsen om aktivt medlemskap

Utredningen vill inte se grova enhandsvapen hos föreningarna (s. 134):

I anslutning härtill vill utredningen anföra att den ställer sig negativ till bl.a. Svenska sportskytteförbundets förslag om att kompetenskravet skall uppfyllas på den typ av vapen som licensansökan avser. I och för sig vore det mycket bra om varje sökande kunde visa att han förmådde hantera just den vapentyp han avser att inneha. En sådan bestämmelse skulle dock kunna innebära att skytteklubbar anser sig behöva inneha en stor mängd olika vapen utöver dem de redan i dag har. Utlåning av vapen skulle också kunna förväntas ske i större omfattning. En sådan utveckling är ur brottsförebyggande synvinkel inte önskvärd.

Utredningen vill inte införa en vapengarderob för målskyttar men gör ända vissa uttalanden (s. 134 f):

En vapengarderob för målskyttar

Det förekommer att målskyttar har en stor mängd vapen, ibland så många att det kan ifrågasättas om de verkligen har möjlighet att faktiskt utnyttja alla. Frågan om att begränsa den mängd vapen en enskild målskytt får inneha har diskuterats i utredningen. Hur många vapen en målskytt behöver är emellertid starkt individuellt, mycket beroende på vilka grenar han tränar och tävlar i samt vilken tid han avsätter till detta.

Det är därför svårt att fastställa någon generell riktlinje i fråga om antalet vapen som bör få innehas samtidigt. Vidare gör sig samma statistiska underlag gällande som anförts i fråga om jaktvapen, nämligen att den genomsnittlige vapenägaren endast innehar två till tre skjutvapen. En vapengarderob för målskyttar bör enligt utredningens mening inte införas. I viss mån kommer säkert bestämmelsen, att tillstånd för grovkalibriga enhandsvapen och helautomatiska skjutvapen får meddelas endast den som varit aktiv skytt i minst tolv månader, att bidra till att hålla antalet målskyttevapen nere. Vidare skall alla bestämmelser i vapenlagen tillämpas restriktivt. I detta hänseende innebär det att utrymmet för att meddela ett flertal tillstånd till

innehav av grovkalibriga enhandsvapen är begränsat. Ett riktmärke därvidlag kan vara att tillstånd till innehav av mer än två grovkalibriga enhandsvapen endast bör medges i undantagsfall.

Utredningen föreslår att begreppet ”synnerliga skäl” utmönstras ur lagen då det inte stämmer med annan juridisk terminologi (s. 136):

Tillståndskraven

I fråga om tillståndskraven stadgar vapenlagen i dag att det skall föreligga ”synnerliga skäl” för att man skall få tillstånd till innehav av enhandsvapen. I annan lagstiftning avses med ”synnerliga skäl” sådana ovanliga, oförutsebara omständigheter som inte närmare kan anges utan får beaktas särskilt från fall till fall. I vapenlagstiftningen synes ”synnerliga skäl” närmast syfta på att särskild skjutskicklighet skall visas samt att viss ålder skall ha uppnåtts. I vart fall har utredningen inte kunnat finna andra omständigheter som beaktats vid tillståndsgivningen. Utredningen menar att begreppet i detta sammanhang bör utmönstras och att det i stället i lagen skall anges i vilka hänseenden särskilda krav ställs.

3.7 Proposition 1999/2000:27 En skärpt vapenlagstiftning

Tyngdpunkten i propositionen ligger på nya förvaringsbestämmelser, förbud mot att inneha skjutvapen på allmän plats, tidsbegränsade innehav av enhandsvapen för flerskott samt utvidgad anmälningsskyldighet för läkare. Frågor om aktivitet och synnerliga skäl behandlas mycket kort eller inte alls. Behovsfrågan togs dock upp.

I de allmänna utgångspunkterna för en reform uttalade regeringen (s. 29 f):

Enligt regeringens mening finns det för närvarande inte tillräckliga skäl att genomföra en reform av vapenlagstiftningen med inriktningen att generellt begränsa antalet vapen som innehas med stöd av tillstånd enligt lagen. En sådan reform skulle behöva vara mycket långtgående för att få någon positiv effekt och skulle därmed leda till oproportionerliga kostnader och inskränkningar av den enskildes möjligheter att utöva jakt eller målskytte. Detta ställningstagande kan emellertid försvaras endast om vapenlagstiftningen kan sägas utgöra ett effektivt och trovärdigt instrument för att hindra att vapen kommer till brottslig användning. Med hänsyn härtil är det bl.a. viktigt att se till att vapenlagstiftningen förmår upprätthålla principen att tillstånd till innehav av skjutvapen inte skall beviljas annat än när det är motiverat med hänsyn till ändamålet och sökandes behov av vapnet. Även i övrigt måste vapenlagstiftningen vara ändamålsenlig och medverka till en hög säkerhetsnivå när det gäller hanteringen av skjutvapen och ammunition.

Regeringen fortsätter (s. 30):

Det övergripande syftet bakom förslagen är att undvika att det skall föreligga tillstånd till andra skjutvapen än sådana som det finns ett reellt behov av för ett godtagbart ändamål. Behovet skall därvid bedömas utifrån lagstiftningens krav och inte efter den enskildes uppfattning. Avsikten är att ändringarna i praktiken inte skall innebära några begränsningar i möjligheten att bedriva seriöst målskytte eller jakt. Förslagen inriktas i stället på att utvidga tillståndsmyndighetens prövning så att tillstånd inte beviljas i de fall behov av vapnet för dessa eller andra ändamål inte föreligger.

Regeringen omformulerar 2 kap 4 § vapenlagen:

tillstånd ... endast om den enskilde behöver vapnet.

ändras till

tillstånd ... endast om den enskilde behöver vapnet för ett godtagbart ändamål.

Skälen för regeringens förslag: Utredningen anför som skäl för sitt förslag bl.a. att begreppet behov är ett subjektivt uttryck och att begreppet giltigt skäl på ett bättre sätt markerar att det är samhället som sätter gränserna för vad som skall anses vara ett befogat innehav.

Begreppet behov är sedan länge väl inarbetat i svensk vapenlagstiftning och fyller en viktig avgränsande funktion vid prövningen av tillstånd för vapen som skall användas till skjutning. En person som inte har behov av ett sådant vapen bör inte heller kunna beviljas tillstånd till detta. I tillämpningen torde begreppet ges ett objektiva innehåll. Vid prövningen av om kriteriet är uppfyllt görs således en bedömning utifrån de kriterier som uppställs i lagstiftningen. Det är alltså inte den enskildes subjektiva uppfattning som är avgörande för om behov kan anses föreligga eller inte.

Det har inte framkommit att användningen av begreppet leder till några större tolknings- eller tillämpningsproblem. I lagrådsremissen anförde emellertid regeringen att det kunde finnas skäl att i lagtexten klargöra att behovet skall ta sikte på ett giltigt ändamål, vilket ligger i linje med utredningens resonemang, och föreslog därför att det i lagtexten skulle göras ett tillägg av den innebörden. Lagrådet har föreslagit att ”giltigt ändamål” byts ut mot ”godtagbart ändamål” och har som skäl för detta anført att bestämmelsen därigenom blir mer lättolkad. Regeringen finner inte skäl att avvika från Lagrådets förslag.

Regeringen för in tidsbegränsningen i 2 kap 6 § vapenlagen:

Tillstånd att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen får meddelas endast om det finns synnerliga skäl. Detta gäller dock inte för start- eller signalvapen.

Tillägg:

Tillstånd för enskild att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott skall tidsbegränsas till att gälla i högst fem år om inte särskilda skäl talar emot en sådan begränsning.

Regeringens motiv för tidsbegränsningen för vissa vapen (s. 34 ff):

Frågan är då om det finns vissa typer av skjutvapen för vilka det är särskilt motiverat att tidsbegränsa tillstånden.

En hel del skjutvapen innehas sannolikt utan att det föreligger ett sådant behov av dem som tillståndet förutsätter. Detta är naturligtvis otillfredsställande. Ett inte ovanligt exempel på skjutvapen som inte aktivt används för avsett ändamål är målskyttevapen som innehas av personer som numera slutat att träna och tävla med sina vapen och således inte längre har behov av dessa för skjutning. Utredningen har mot den bakgrunden föreslagit att man skall tidsbegränsa tillstånden för de vapenkategorier för vilka tillstånden är beroende av omständigheter som kan variera med tiden. Härigenom skulle samhället avseende en icke obetydlig mängd skjutvapen få en kontinuerlig kontroll av att innehavaren fortfarande verkligen har behov av vapnet i fråga, vilket naturligtvis är en god sak.

Det är emellertid viktigt att ytterligare skärpningar av vapenlagstiftningen verkligen är motiverade och uppnår avsett syfte samt inte onödigtvis försvårar vapenhanteringen för de seriösa vapeninnehavarna. Vad gäller tidsbegränsade tillstånd har flera remissinstanser pekat på att utredningens förslag kan leda till vissa praktiska olägenheter för vapeninnehavarna, inte minst för dem som praktiserar målskytte på högre nivå. Mot den bakgrunden anser regeringen att i förhållande till utredningens förslag de vapenkategorier för vilka tidsbegränsade tillstånd bör komma i fråga kan begränsas ytterligare. En lämplig avgränsning är enligt regeringens bedömning att låta tidsbegränsade tillstånd komma i fråga främst för sådana skjutvapen som är *särskilt* stöldbegärliga eller *särskilt* farliga.

Av befintlig statistik framgår att enhandsvapen i förhållande till sitt totala antal är mycket stöldbegärliga. Eftersom de är lätta att ta med sig och gömma utgör de också en särskild fara. De torde vidare vara mycket eftertraktade i kriminella kretsar. Att begränsa tillstånden för innehav av sådana skjutvapen framstår därför som väl motiverat. Enhandsvapen som inte kan avfira mer än ett skott utan omladdning får dock bedömas som generellt sett mindre farliga och bör därför kunna undantas. helautomatiska

Regeringen anser således att tillstånd att inneha enhandsvapen för flerskott och helautomatiska skjutvapen, som skall användas till skjutning, som huvudregel alltid skall tidsbegränsas. Det kan dock finnas omständigheter som gör att det i undantagsfall inte är motiverat att tidsbegränsa tillståndet. Det bör därför vara möjligt för tillståndsmyndigheterna att meddela tillstånd utan tidsbegränsning även avseende dessa vapenkategorier om det finns särskilda skäl för det.

Kommentar i specialmotiveringen (s. 94):

4 §

I paragrafen har i förtydligande syfte gjorts ett tillägg enligt vilket tillstånd att inneha skjutvapen får meddelas endast om den enskilde behöver vapnet för ett godtagbart ändamål. Tillägget syftar till att klargöra att behovsrekvisitet endast är relevant för de ändamål som är förenliga med vapenlagstiftningen. Bestämmelsen har utformats enligt Lagrådets förslag.

3.8 Ds 2004:32 Förstärkt kontroll av vapen m.m.

Promemorian har ingen officiell författare men har enligt uppgift sammanställts av numera justitierådet Annika Brickman. Den tar upp en rad frågor. Propositionen som följde (2005/06:113 *Ökad kontroll av vapen*) begränsade sig till vissa frågor som saknar intresse i detta sammanhang.

Promemorians förslag vad gäller de allmänna förutsättningarna för tillstånd för innehav av enhandsvapen har inte genomförts och motiven har därför ingen vikt vid rättstillämpningen. – Delfrågan om införande av en vapengarderob för enhandsvapen kom dock att i omarbetat skick vara bakgrund till regeringens tillägg av en 4 a § i vapenförordningen (se nedan avsnitt 4 Vapengarderob). Eftersom förslaget i övrigt tydligt har påverkat vissa polismyndigheters praxis så redovisas motiven i promemorian här.

Promemorian föreslog en ny 4 a § i vapenförordningen:

4 a §

För tillstånd till innehav av mer än ett enhandsvapen eller mer än sex andra vapen för målskjutning krävs att sökanden under den närmast föregående tolv månaders perioden har tävlat eller tränat aktivt med samtliga målskjutningsvapen som han eller hon redan innehar. Tillstånd till fler än sex målskjutningsvapen får beviljas endast om sökanden dessutom visar att det finns ett mycket kvalificerat behov.

Promemorian hänvisade till att Rikspolisstyrelsen föreslagit en vapengarderob även för enhandsvapen, eftersom det inte var rimligt att någon kan tävla med 15-20 vapen. Presumtionen om normalinnehav skulle då vara sex enhandsvapen för målskytte. Promemorians motivering sid. 71 ff:

Överväganden och förslag

En faktor som talar mot en vapengarderob för målskyttevapen är att det är svårt att fastställa ett antal vapen som är lämpligt och rimligt för en tillräckligt stor del av målskyttekollektivet. Såväl tidigare vapenutredningar som målskytteorganisationerna framhåller att en sådan bedömning av normalbehovet möter stora problem. Det beror på att det finns många målskyttar som regelmässigt tävlar eller tränar i ett stort antal grenar för vilka det behövs olika sorters vapen. Organisationerna uppger också att man i tävlingar i samma gren kan behöva variera mellan olika vapen.

Målskytteföreningarnas motstånd mot en vapengarderob är delvis vara betingat av uppfattningen att det ligger i medlemmarnas intresse att föreningarna verkar för att undvika begränsningar av vapeninnehavet. Det kan därför inte uteslutas att föreningarna överdriver svårigheterna att fastställa ett lämpligt normalantal målskyttevapen. Det går emellertid inte att bortse från att antalet målskyttegrenar är mycket stort. Vapenlagstiftningen utgår från att målskytte – liksom vapensamlade och prydnadsändamål – är godtagbara ändamål för vapeninnehav. Det är mot den bakgrunden svårt att motivera att en målskytt skulle behöva begränsa sig till ett mindre antal grenar eller ens att en aktiv tävlingsskytt inte skulle kunna ha två vapen för någon gren.

Det är därför inte rimligt att begränsa vapengarderoben till två eller tre vapen, vilket är det antal som flertalet målskyttar, såvitt framgår av statistiken, har i dag. Det kan också antas att en del av de målskyttar som i dagsläget inte har så många vapen är nybörjare i sporten som provar olika grenar och således håller på att bygga upp sitt vapeninnehav. Ett så lågt antal som två eller tre skulle därför medföra att antalet ansökningar om vapentillstånd utöver vapen-

garderoben skulle bli ohanterligt stort. Eftersom en dispensmöjlighet måste finnas skulle också en hel del av dessa ha rätt att inneha fler vapen. Det kan ifrågasättas om det är meningsfullt att ha en vapengarderob som är tillräcklig för en så liten del av skyttarna.

Målskyttet är inte heller begränsat i fråga om tider och platser på samma sätt som jakten, utan utövas året runt och på skjutbanor som kan nås med allmänna fortskaffningsmedel eller bil och dit man således kan ta med flera vapen än vad som oftast är fallet i jaktsammanhang. Att utgå från det antal vapen som ryms i vapengarderoben för jaktvapen är således inte heller lämpligt, eftersom behoven i fråga om målskyttevapen är helt annorlunda.

Sammanfattningsvis är det svårt att fastställa ett visst antal vapen som kan vara lämpligt för en större andel av målskyttarna och att motivera en sådan begränsning. Begreppet vapengarderob utgår emellertid från att det skall finnas ett sådant normalbehov och att det skall ställas förhållandevis låga krav på den sökandes uppgifter om behovet så länge ansökan håller sig inom vapengarderobens ram. En vapengarderob för målskyttevapen skulle, om prövningen skall motsvara den som görs i fråga om jaktvapen, innebära att behovsprövningen i ett ärende om tillstånd inom garderobens ram begränsades till att avse närmast formella krav.

Rikspolisstyrelsen har föreslagit att vapengarderoben för målskytte normalt ska kunna rymma sex enhandsvapen. Upp till detta antal skulle således endast en formell prövning av behovet göras. Om en sådan formell prövning skall motsvara dagens regler skall således sökanden vara 18 år och medlem i en skytteförening samt ha visat erforderlig skjutskicklighet. Även om behovsprövningen görs något mer ingående för de två sista vapnen än för de fyra första, som i fråga om jaktvapen, är en sådan ordning knappast förenlig med vapenlagens krav att det skall föreligga synnerliga skäl för innehav av enhandsvapen. Det kan inte heller uteslutas att antalet enhandsvapen skulle öka genom att fler målskyttar skulle skaffa sig så många vapen som ryms inom vapengarderobens ram.

En vapengarderob för enhandsvapen skulle således, om bestämmelsen utformades efter mönster av jaktvapengarderoben, kunna motverka syftet att begränsa antalet enhandsvapen. Sådana bestämmelser skulle också strida mot föreskriften i 2 kap. 6 § vapenlagen att tillstånd för enhandsvapen bara får meddelas om det finns synnerliga skäl. Det bör därför inte införas någon vapengarderob för sådana vapen. Det kan inte heller anses motiverat att införa ett sådant system för andra målskyttevapen.

För att undvika okynnesinnehav eller omotiverade ansökningar om nya vapentillstånd finns det tvärtom skäl att skärpa kontrollen av sökandens behov när det gäller ansökningar om ytterligare enhandsvapen för målskjutning.

1995 års vapenutredning avvisade ett förslag av Svenska Sportskytteförbundet att en sökande skulle visa sin kompetens på varje slag av vapen som han sökte licens för. Utredningen fann det i och för sig tilltalande att en sökande skulle kunna visa att han eller hon kunde hantera just det slag av vapen som ansökan avsåg. Eftersom ett sådant krav skulle innebära att föreningarna skulle behöva ha en stor mängd olika vapen och att utlåning av vapen skulle behöva ske i ökad omfattning ställde sig utredningen negativ till förslaget. (SOU 1998:44 s. 134). Mycket talar också för att en sådan ordning skulle skapa problem för många föreningar.

Ett enklare alternativ, som också kan bidra till att hålla nere antalet innehavstillstånd, är att kräva att den som söker tillstånd för ett nytt vapen alltid skall visa sin aktivitet och sin kompetens i fråga om de vapen som han redan har tillstånd för. En sådan regel får inte samma konsekvenser som Sportskytteförbundets förslag för skytteklubbarnas behov att äga och administrera utlåning av allehanda vapentyper, eftersom det utgår från de vapen som sökanden redan har.

Från tillståndsmyndigheternas sida brukar det också framhållas att kravet på att den sökande skall behöva vapnet för ett godtagbart ändamål innebär att behovet begränsas av det antal skyttegrenar där sökanden tränar eller tävlar regelmässigt. Den aktivitetskontroll som flertalet skytteföreningar gör idag, och som föreningarnas intygsgivning bygger på, torde emellertid inte ge utrymme för någon bedömning av medlemmarnas aktivitet i fråga om enskilda vapen. Möjligen kan föreningarna uttala sig om hur mycket en enskild medlem har tävlat med olika vapen i arrangerade tävlingar. I förhållande till vapenlagens krav att det skall finnas synnerliga skäl för tillstånd till varje nytt enhandsvapen är den kontroll som föreningarna redovisar idag otillräcklig.

För tillstånd att inneha ett nytt enhandsvapen bör det således krävas intyg från en skytteförening som visar att sökanden under det senaste året har tränat eller tävlat aktivt med vart och ett av de vapen han eller hon redan har och fyller höga krav på skjutskicklighet med dessa vapen. Den som inte kan visa att han eller hon har använt de äldre vapnen aktivt och har upprätthållit sin kompetens i fråga om dem bör inte få tillstånd till ett nytt vapen utan att ett eller flera av de gamla tillstånden återlämnas och sökanden avhänder sig motsvarande vapen. Den föreslagna ordningen innebär alltså att en ansökan om ytterligare innehavstillstånd leder

till en omprövning av sökandens hela innehav. För tillstånd att inneha ett högre antal enhandsvapen än sex stycken bör det, i likhet med vad som gäller för jaktvapen, dessutom krävas att sökanden har ett mycket kvalificerat behov av flera vapen. Det torde vanligtvis förutsätta att sökanden är en aktiv tävlingsskytt på ganska hög nivå.

Rikspolisstyrelsen bör efter samråd med målskytteorganisationerna meddela föreskrifter om de krav som skall ställas på aktivitet och kompetens vid ansökningar om målskyttevapen och hur föreningarnas intyg skall vara utformade.

3.9 Propositionen 2005/06: 113 ”Ökad kontroll av vapen”

Propositionen kommenterade inte promemorians förslag i fråga om tillstånd för innehav av enhandsvapen. Däremot genomfördes en del av promemorians förslag i andra frågor.

Att regeringen tänkte införa en vapengarderob för enhandsvapen genom en ny 4 a § i vapenförordningen nämndes inte. En ny regel som rör enskilds personliga förhållanden ska normalt beslutas i lag eller i vart fall meddelas riksdagen för att tillräcklig transparens ska anses föreligga. Såvitt jag kan se har så inte skett. Mer om 4 a § vapenförordningen nedan under rubriken Vapengarderob.

3.10 Ds 2009:22 Genomförande av FN:s vapenprotokoll m.m.

Promemorian behandlar huvudsakligen frågor om märkning av skjutvapen och vapendelar m m samt in- och utförelse. Den saknar därför intresse här men den är första delen i en utredning där den andra delen är

3.11 Ds 2010:6 Vissa frågor om vapenlagen

Den andra promemorian från samma utredare (hovrättsrådet Kazimir Åberg), är intressant. Promemorian tar upp en del av de frågor i promemorian Ds 2004:32 som inte ledde till lagstiftning, bl a förutsättningarna för enskild person att inneha målskjutningsvapen.

I utredningsuppdraget låg att göra en översyn (sid. 63)

av bestämmelserna om krav på aktivt medlemskap och lämna förslag till de författningsändringar som bedöms nödvändiga. Därvid ska särskilt övervägas om det finns anledning att uppställa några särskilda krav på de sammanslutningar som utfärdar intyg åt sökande vad gäller skjutskicklighet och aktivt medlemskap.

Promemorian behandlar frågan om vilka krav som kan ställas på organisationer – skyttesammanslutningar – som utbildar skyttar och som organiserar skyttet. Därvid stannar promemorian vid att begreppet **aktivt medlemskap** inte behöver regleras i författning (sid. 67):

I Rikspolisstyrelsens allmänna råd om aktivt medlemskap (5 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3) anges att sökanden bör ha varit aktiv medlem under minst sex månader innan tillstånd beviljas och att han eller hon under denna tid regelmässigt bör ha deltagit i organisationens skjutningar. Som angetts ovan är Rikspolisstyrelsens allmänna råd inte bindande utan utgör endast en rekommendation om hur en föreskrift bör tillämpas. Det har emellertid inte framkommit någon kritik mot den nuvarande ordningen och den fungerar av allt att döma väl. Skytteföreningar och motsvarande organisationer som utfärdar intyg om aktivt medlemskap följer regelmässigt de allmänna råden och ställer i många fall ännu högre krav på aktivitet för att utfärda intyg än vad som anges i råden. Ett krav på att dessa föreningar ska vara godkända av Rikspolisstyrelsen borgar för att intygen i framtiden kommer att hålla minst lika hög kvalitet som i dag. Det finns

därför inget behov av att ändra den nuvarande ordningen och närmare författningsreglera vad som ska avses med aktivt medlemskap.

Promemorian bereds f n inom justitiedepartementet. Även om föreningsintygen inte behöver regleras i författning så hindrar det inte Rikspolisstyrelsen att ge ett Allmänt råd eller skapa en blankett för föreningsintyg.

4 VAPENGARDEROB

I proposition 2005/2006:113, som delvis byggde på Ds 2004:32, föreslogs en rad ändringar i vapenlagen. Vad som utelämnades var att regeringen avsåg att införa en vapengarderob även för enhandsvapen. Jag kan inte hitta några publicerade förordningsmotiv bakom den nya paragrafen. Däremot kan man spåra ursprunget till förslaget i Ds 2004:32 som, efter ett mycket långt och snårigt resonemang, föreslog en ny 4 a § enligt följande:

4 a §

För tillstånd till innehav av mer än ett enhandsvapen eller mer än sex andra vapen för målskjutning krävs att sökanden under den närmast föregående tolv månaders perioden har tävlat eller tränat aktivt med samtliga målskjutningsvapen som han eller hon redan innehar. Tillstånd till fler än sex målskjutningsvapen får beviljas endast om sökanden dessutom visar att det finns ett mycket kvalificerat behov.

Regeringen accepterade principen om en garderob men höjde antalet till tio enhandsvapen:

4 a §

För tillstånd till innehav av fler än tio enhandsvapen för målskjutning eller fler än åtta andra vapen för målskjutning krävs att sökanden visar att han eller hon har ett mycket kvalificerat behov av ytterligare vapen. (Förordning SFS 2006:509).

Något senare under året (2006) byggdes paragrafen ut till nuvarande lydelse:

4 a §

För tillstånd till innehav av fler än tio enhandsvapen för målskjutning, eller stommar till sådana vapen, krävs att sökanden visar att han eller hon har ett mycket kvalificerat behov av ytterligare vapen. Detsamma gäller för tillstånd till innehav av fler än åtta andra vapen för målskjutning, eller stommar eller lådor till sådana vapen. Förordning (SFS 2006:1304).

Justitiedepartementets faktablad "Nya regler om vapen" juni 2006:

Vapengarderob för målskjutningsvapen

Antalet målskjutningsvapen en enskild får inneha begränsas och kopplas till den enskildes behov i linje med vad som redan gäller för jaktvapen. För tillstånd att inneha fler än tio enhandsvapen för målskjutning eller fler än åtta andra vapen för målskjutning krävs att sökanden visar att han eller hon har ett mycket kvalificerat behov av ytterligare vapen. För den som idag har fler än tio respektive åtta vapen kommer dock inte någon omprövning av vapeninnehavet att göras med anledning av bestämmelsens införande.

Det ganska självklara konstaterandet att gällande innehav inte skulle omprövas är upplysande och ägnat att lugna målskyttarna. Den med fler än tio vapen som skaffar ett nytt vapen eller begär förlängning för något vapen kommer dock ofta att få sitt innehav prövat enligt 4 a § vapenförordningen.

RPS ger i FAP 551-3 en utförligare förklaring av termen stommar och ger rådet att tillstånd för fler än tio enhandsvapen bör meddelas endast undantagsvis. RPS öppnar dock för att den som har fler än tio vapen kan få byta mot ett vapen av

samma typ som det tidigare vapnet utan att behöva styrka sitt behov.

RPS använder ordet typ eller vapentyp i många olika sammanhang. Enhandsvapen är en typ. Pistol och revolver beskrivs som olika vapentyper. Tjänstevapen är en annan typ av vapen. En single-action revolver är en särskild vapentyp. För en jurist är detta förvirrande. Termen är inte utan betydelse.

RPS:

Vapengarderob för målskjutningsvapen

Allmänna råd

Den s.k. vapengarderoben för målskjutningsvapen omfattar tio enhandsvapen eller åtta övriga vapen. För att få tillstånd till fler än tio enhandsvapen eller åtta övriga vapen för målskjutning krävs enligt 2 kap. 4 a § vapenförordningen att ett mycket kvalificerat behov föreligger.

Tillstånd till innehav av fler än tio enhandsvapen eller åtta övriga målskjutningsvapen bör därför meddelas endast undantagsvis.

Ett skjutvapen byggs normalt upp runt en låda, baskyl, stomme, konsol eller liknande. Till denna ansluts regelmässigt såväl pipa, slutstycke som avfyringsanordning. Av 2 kap. 4 a § vapenförordningen framgår att inte bara kompletta målskjutningsvapen utan också stommar och lådor till sådana vapen ska anses utgöra skjutvapen i vapengarderobens mening. Detsamma bör gälla beträffande andra vapendelar med motsvarande funktion t.ex. baskyl, konsol eller liknande.

Den som redan innehar enhandsvapen och övriga målskjutningsvapen och som önskar byta ett vapen bör inte, även om antalet vapen för målskjutning överstiger tio resp. åtta, åläggas att styrka sitt behov av det nya vapnet om det är av samma typ som det tidigare vapnet. Är det gamla tillståndet tidsbegränsat bör dock det nya tillståndet tidsbegränsas till den tid som återstår av den gamla tillståndstiden. Kravet på synnerliga skäl enligt 2 kap. 6 § vapenlagen gäller även för enhandsvapen inom vapengarderoben.

Begreppet "ett mycket kvalificerat behov" har inte närmare utvecklats av regeringen – några publika motiv från regeringen finns inte. Däremot har promemorian 2004:32 en kort motivering, som dock gäller fler än sex vapen:

För tillstånd att inneha ett högre antal enhandsvapen än sex stycken bör det, i likhet med vad som gäller för jaktvapen, dessutom krävas att sökanden har ett mycket kvalificerat behov av flera vapen. Det torde vanligtvis förutsätta att sökanden är en aktiv tävlingsskytt på ganska hög nivå.

RPS tar som synes inte upp den motiveringen utan anser att tillstånd till innehav av fler än tio enhandsvapen bör "meddelas endast undantagsvis".

Slutsatsen bör väl bli den att för att få tillstånd till fler än tio enhandsvapen så måste skytten tävla någorlunda frekvent utanför den egna klubben, tävla i flera grenar och det på en "ganska hög nivå". Det senare begreppet är svårdefinierat. Räcker det med hög nivå i någon av grenarna?

5 RÄTTSPRAXIS

5.1 RÅ 2004 referat 32

Egentligen finns inget relevant rättsfall i Regeringsrätten/Högsta förvaltningsdomstolen. Det fall som ändå åberopas är RÅ 2004 ref 32. Rubriken lyder:

Tillstånd till innehav av enhandsvapen för skydd mot rovdjur har inte medgivits.

Målet gällde en fårägare som drev djuren i skogen någonstans i Västernorrland. Han påstod att fåren vid flera tillfällen utsatts för angrepp av björn. När han vaktade fåren hade han med sig två gevär. Han menade att han i vissa lägen behövde en grov revolver för att kunna försvara sig mot angripande björn.

Polismyndigheten och länsrätten gav inte tillstånd. Kammarrätten i Sundsvall beaktade den "speciella situationen" och medgav tillstånd för en revolver Smith & Wesson kaliber .44 för skyddsändamål.

Regeringsrätten tog upp målet och yttrade bl a följande:

Enligt 2 kap. 4 § VL får en enskild person meddelas tillstånd att inneha ett skjutvapen endast om han eller hon behöver det för ett godtagbart ändamål. Av 5 § andra stycket samma kapitel framgår att tillstånd får meddelas endast för särskilt angivna ändamål och - vad gäller tillstånd till innehav av skjutvapen för skjutning - endast om vapnet är lämpat för det ändamål som tillståndet skall avse. Förutom de grundläggande bestämmelserna om förutsättningarna för tillstånd att inneha skjutvapen finns för helautomatiska vapen och enhandsvapen dessutom i 6 § första stycket samma kapitel den generella begränsningen att tillstånd får meddelas endast om det finns synnerliga skäl. Tillstånd skall enligt paragrafens andra stycke vad gäller enhandsvapen för flerskott också normalt tidsbegränsas till att gälla i högst fem år.

Kravet på synnerliga skäl vad gäller tillstånd till innehav av enhandsvapen infördes genom vapenkungörelsen (1934:315). I den proposition som låg till grund för lagstiftningen uttalades att denna typ av vapen - med dåvarande terminologi fickvapen - ur samhällets perspektiv torde erbjuda särskilt stora risker. Tillståndsprövningen borde vad gäller såväl sökandens behov av vapnet som hans personliga kvalifikationer därför följa strängare normer (prop. 1934:181 s. 25). Bestämmelsen med krav på synnerliga skäl för tillstånd har sedermera överförts till vapenförordningen (1949:340), vapenlagen (1973:1176) och till nu gällande lagstiftning med endast språkliga justeringar; dock har tillämpningen av bestämmelsen utvidgats till att gälla även automatvapen.

Den i målet aktuella ansökan gäller enhandsvapen för skyddsändamål. Rikspolisstyrelsen har i sina allmänna råd om vapenlagstiftningen uttalat att tillstånd att inneha enhandsvapen för skyddsändamål bör meddelas endast när ett oundgängligt behov föreligger. Undantagsvis bör ett sådant tillstånd kunna beviljas den som för sin personliga säkerhet har ett särskilt stort behov av vapen (RPSFS 2002:9 s. 16).

En utgångspunkt i vapenlagstiftningen är principen att tillstånd till innehav av skjutvapen inte skall beviljas annat än när det är motiverat med hänsyn till ändamålet och sökandens behov av vapen. Prövningen av sökandens behov skall därvid göras utifrån de kriterier som uppställs i lagstiftningen och inte från den enskildes subjektiva uppfattning (jfr prop. 1999/2000:27 s. 32). För att tillstånd till innehav av enhandsvapen skall kunna meddelas uppställer lagstiftningen, förutom de allmänna förutsättningarna för tillstånd, också kravet att det skall finnas synnerliga skäl. I uttrycket "synnerliga skäl" ligger att en mycket restriktiv bedömning skall göras. Den restriktiva bedömningen bör enligt Regeringsrättens mening omfatta samtliga de krav som uppställs för vapeninnehav och innefatta, förutom sökandens kvalifikationer och behov av vapnet, även vapnets lämplighet för det angivna ändamålet.

Mot bakgrund av vad som framkommit i målet om M.O:s möjligheter att tillgodose sitt skyddsbehov med andra vapen än enhandsvapen och om lämpligheten av enhandsvapen för det ifrågasatta ändamålet anser Regeringsrätten att det inte finns sådana synnerliga skäl som krävs för att tillstånd att inneha enhandsvapen skall kunna meddelas.

Det är inte fråga om ett vapen för målskjutning utan för skyddsändamål. Regeringsrätten ställer upp tre kriterier som ska uppfyllas för att tillstånd ska kunna ges.

1. Sökandens kvalifikationer, dvs förmåga att hantera vapnet och hans allmänna lämplighet
2. Sökandens behov av vapnet i den speciella situationen
3. Vapnets lämplighet för ändamålet, dvs som skydd mot björn

Regeringsrätten synes inte ifrågasätta sökandens kvalifikationer. M.O. har ingen belastning på sig och kan förmodligen hantera revolvern, jägare som han är. Däremot anser Regeringsrätten att sökanden kan tillgodose sitt skyddsbehov med hjälp av gevären. Vidare att en grovkalibrig revolver inte är så lämplig för att skjuta björn på nära håll. Det senare kan man tycka vad man vill om, men Regeringsrätten har förmodligen inte sett det som lagstiftarens mening – och det

är klart uttryckt i andra sammanhang – att jakt på rovdjur inte ska bedrivas med enhandsvapen. Sökanden nämner att han har hund med sig i skogen och då bör risken för att komma nära en björn utan förvarning vara minimal. Slutsatsen måste bli att ett gevär är fullt tillräckligt för det egna skyddet. Och björnen tar hunden först ...

5.2 Kammarrätten i Stockholms dom den 25/2 2002 i mål 2850-2001

Domen ligger före Regeringsrättens nyssnämnda dom och rätten har försökt reda ut ursprunget för begreppet "synnerliga skäl".

RA sökte tillstånd för en revolver Ruger .357 för magnumfältskytte. RA hade målskjutit med enhandsvapen under tre år. Länsrätten i Stockholms län konstaterade i april 2001 att RA sedan oktober 1998 beviljats tillstånd för sju enhandsvapen och ansåg att detta var många vapen på kort tid. Han borde därför "i nuläget" inte beviljas ytterligare enhandsvapen. Det kan tilläggas att RA samtidigt fick avslag på en revolver kaliber .45LC.

Kammarrätten begärde yttrande från RPS. RPS noterade att RA "endast varit aktiv skytt sedan 1998. Begreppet synnerliga skäl är enligt RPS' mening att betrakta som ett juridiskt kraftuttryck. Det är styrelsens uppfattning att när det gäller beviljande av tillstånd till innehav av enhandsvapen har den stora restriktivitet som ligger i detta uttryck, inte beaktats under senare år. Mot bakgrund av den enligt styrelsens mening alltför liberala tillståndsgivning som skett beträffande enhandsvapen under senare år är det styrelsens uppfattning att det är viktigt att begreppet synnerliga skäl tolkas utifrån sin innebörd. Det är även RPS' uppfattning att begreppet synnerliga skäl förstärks i takt med antalet tidigare innehavda enhandsvapen. Detta innebär enligt styrelsens mening att det kan vara nödvändigt att en sökande avyttrar redan innehavt enhandsvapen för att synnerliga skäl för att förvärva ett nytt sådant skall anses föreligga." RPS ansåg att RA inte visat att han har sådant behov att synnerliga skäl kunde anses föreligga.

Kammarrätten anförde bl a:

Begreppet "synnerliga skäl", som nu återfinns i 2 kap. 6 § VL, infördes första gången i 6 § första stycket vapenkungörelsen (1934:315). I förarbetena uttalades bl.a. följande vad avser s.k. fickvapen (prop. 1934:181 s. 25). När fråga är om pistoler, revolverar och andra dylika fickvapen, vilka ur samhällets synpunkt torde erbjuda särskilt stora risker, synes prövningen – såväl i vad rör sökandens behov att inneha vapnet som hans personliga kvalifikationer – böra följa strängare normer. Det synes vara grundad anledning att, såsom de sakkunniga föreslagit, stadga att tillstånd att innehava dylika vapen ej må meddelas, med mindre synnerliga skäl därtill äro.

Bestämmelsen avseende fickvapen i 1949 års vapenförordning överfördes i stort sett oförändrad till 9 § tredje stycket vapenlagen (1973:1176). Departementschefen yttrade i samband härmed bl.a. följande (se prop. 1973:166 s. 90). Jag har nyss konstaterat att vapenförordningens bestämmelser i stort sett fortfarande är ändamålsenliga. De principer som ligger till grund för bestämmelserna är sålunda enligt min mening i sina huvuddrag alltjämt hållbara. I specialmotiveringen till 9 § angavs bl.a. följande (a.a. s. 139). Denna paragraf anger vilka allmänna krav som måste vara uppfyllda för att tillstånd till innehav av skjutvapen skall kunna beviljas. – Det förhållandet att de i förevarande paragraf för skilda vapentyper angivna allmänna villkoren för tillstånd till innehav överförts från vapenförordningen i huvudsakligen oförändrat skick bör ses mot bakgrund av den utveckling i fråga om praxis på detta område som ägt rum sedan vapenförordningen trädde i kraft. Det torde sålunda inte råda någon tvekan om att tillståndsmyndigheterna numera som regel intar en mer restriktiv attityd vid prövningen såväl av sökandens behov av ett vapen som de särskilda skäl som måste föreligga för rätt till innehav av vissa vapentyper.

I slutbetänkandet av 1995 års vapenutredning (SOU 1998:44 s. 136) anfördes bl.a. följande. I fråga om tillståndskraven stadgar vapenlagen i dag att det skall föreligga "synnerliga skäl" för att man skall få tillstånd till innehav av enhandsvapen. I annan lagstiftning avses med "synnerliga skäl" sådana ovanliga, oförutsebara omständigheter som inte närmare kan anges utan får beaktas särskilt från fall till fall. I vapenlagstiftningen synes "synnerliga skäl" närmast syfta på att särskild skjutskicklighet skall visas samt att viss ålder skall ha uppnåtts. I vart fall har utredningen inte kunnat finna andra omständigheter som beaktats vid tillståndsgivningen. Utredningen menar att begreppet i detta sammanhang bör utmönstras och att det i stället i lagen skall anges i vilka hänseenden särskilda krav ställs.

Betänkandet kommenterades i prop. 1999/2000:27, dock inte den i betänkandet gjorda tolkningen av "synnerliga skäl".

Kammarrätten konstaterade därefter att målskytte är ett godtagbart ändamål och att RA uppfyllde de personliga kvalifikationerna för tillstånd. Vidare att någon begränsning av antalet skjutvapen inte finns föreskrivet avseende målskytte. Frågan i målet var därför om RA:s behov av det aktuella vapnet var sådant att det kunde anses föreligga synnerliga skäl.

Kammarrättens motivering:

RA, som sedan oktober 1998 har beviljats tillstånd för innehav av sju enhandsvapen, har obesträtt uppgett att han bedrivit aktivt tävlingsskytte sedan 1965 [då på gevär, min anm.]. Av i målet ingivet intyg utfärdat av Lidingö SSK den 29 november 2000 framgår bl.a. att RA är aktiv medlem i klubben sedan den 12 november 1997 och att han de senaste sex månaderna före intygets utfärdande regelmässigt deltagit i klubbens skjutningar med den typ av vapen för vilket han nu söker tillstånd. RA har uppgett att han har behov av sökt vapen för att kunna delta i en skytteklass, magnum fältskytte, i vilken inget av hans nuvarande vapen kan användas och i vilken han tidigare deltagit med lånat vapen. Han har givit in resultatlistor som utvisar att han i inte obetydlig omfattning har deltagit i tävlingar där den vapentyp som aktuell ansökan avser har använts. Vid dessa förhållanden finner kammarrätten att RA har visat sig ha sådant behov av aktuellt vapen att kravet på synnerliga skäl kan anses uppfyllt.

Kammarrätten beaktar att RA varit tävlingsskytt under lång tid, om än på gevär (RA var 52 år). Detta gör fallet lite "orent" eftersom en av huvudfrågorna är om det räcker med tre års aktivitet och två år från första tillstånd på enhandsvapen till föreningsintyget för att få tillstånd på ett åttonde enhandsvapen. Det framgår inte vilka vapen RA hade tillstånd för sedan tidigare, men det är sannolikt så att aktuellt vapen var hans första magnumvapen. Av länsrättens dom verkar det som om RA har avyttrat två svartkrutsvapen för att i stället ägna sig åt magnumskytte, dvs han ville byta intresseområde.

Kammarrätten kopplar behovet till begreppet synnerliga skäl. Det är en annan vinkling än i SOU 1998:44, som rätten citerar. Behovet anser rätten uppfyllt dels genom att RA behöver vapen i en ny skytteklass, magnumfält, dels genom att han tävlat i klassen med lånat vapen, dels genom att han visat med resultatlistor att han deltagit i "inte obetydlig omfattning". Förmodligen är det mer än en eller två tävlingar. Om det varit inom eller utom klubben framgår inte. Kammarrätten använder termen vapentyp i meningen vapen för magnumskytte till skillnad från vapen för fältskytte.

5.3 Kammarrätten i Stockholms domar den 29 oktober 2004 i mål nr 1345-03 och 2028-03

Dessa två domar från Kammarrätten i Stockholm har använts i argumenteringen i vapenärenden. Enligt min uppfattning rör de egentligen inte, i alla fall inte primärt, frågan om behov eller synnerliga skäl utan frågan om hur lång tids aktivitet det behövs innan tillstånd kan ges för ett grövre enhandsvapen.

Mål 1345-03: FW sökte tillstånd för en pistol kaliber 9x19 för målskjutning. Han hade då licens på en pistol i kaliber .22 och en revolver i kaliber .357M. Han var sedan 11 maj 2001 aktiv i Uppsala HVF. Myndigheten beslutade den 22 augusti 2002 att avslå ansökan. Skälen var att det största antalet tävlingar han deltagit i synes ha skett på klubbnivå, att han inte besatt sådana färdigheter vad gäller målskjutning att det förelåg synnerliga skäl för anskaffande av ytterligare enhandsvapen samt att det knappast var realistiskt att utöka antalet skyttegrenar i den takt som hittills skett.

FW åberopade en kammarrättsdom (se 2850-2001 ovan) i sitt överklagande. Myndigheten ansåg att fallen inte var lika, då den person det gällde under sex månader deltagit i klubbens skjutningar med lånat vapen av samma typ och gett in resultatlistor. – FW invände att det fanns ytterst begränsade möjligheter att få låna ett A-vapen och att han varit med i en tävling med ett sådant vapen.

Länsrätten noterade att FW hade innehaft enhandsvapen en kort tid, att han endast deltagit i en tävling med A-vapen och innan han kunde få tillstånd till ytterligare ett enhandsvapen skulle han visa att han i inte obetydlig omfattning deltagit i tävlingar med vapentypen.

FW överklagade och redovisade 30 tävlingsstarter under fyra månader och sina resultat i fältskytte under 2004.

Kammarrätten fann att FW vid tiden för ansökan inte ”regelmässigt deltagit i godkänd skytteförenings anordnade skjutningar med vapen i den vapengrupp som ansökan avser. ... inte heller att han på annat sätt vid nämnda tidpunkt i nämnvärd omfattning använt vapen i den aktuella vapengruppen för målskjutningsändamål, t.ex. deltagit i tävlingar i den vapengrupp som ansökan avser.” Inga synnerliga skäl – avslag.

Rätten lade till att FW kunde söka på nytt och få prövat om han nu uppfyllde kraven. Det gjorde FW – och han fick sin licens av myndigheten kort efteråt.

Mål 2028-03: MH, även han medlem i Uppsala HVF, sökte tillstånd för en revolver S&W kaliber .44M. Han hade då licens på ett vapen i kaliber .22 och en pistol kaliber .45ACP. Han var sedan den 3 april 2001 aktiv i Uppsala HVF. Myndigheten beslutade den 2 oktober 2002 att avslå ansökan. Skälen var ungefär desamma som i fråga om FW, dock hade myndigheten inte förstått att man inte behövde vara riksmästare för att få tillstånd.

MH överklagade och hänvisade bl a till samma kammarrättsdom som ovan. Han tävlade i ett antal grenar. Revolvern skulle ge honom möjlighet att tävla även i revolverklasserna.

Myndigheten sade att MH inte regelmässigt deltagit i klubbens skjutningar med revolver och inte lånat vapen för att delta i revolverklass. Resultatlistor visade deltagande i en revolvertävling i klass 1.

Länsrätten var kortfattad. Resultatlistorna visade att MH deltagit i endast en tävling med revolver. Med hänsyn till det låga tävlingsdeltagandet fann rätten att MH inte visat sig ha behov av det aktuella vapnet. Avslag.

MH överklagade med hänvisning till vad regeringen sagt i prop. 1999/2000:27. Han påpekade också svårigheterna med lånade vapen och att praxis i övriga landet var annorlunda. Myndigheten hänvisade åter till att MH bara deltagit i en

tävling med revolver. MH replikerade att han numera hade fått licens för en revolver genom en ansökan i september 2001.

Kammarrätten noterade att MH fått licens på första vapnet den 30 november 2001 och på det andra den 22 maj 2002. Resultatlistor visade att han deltagit i en tävling i klass R i eget namn, möjligen i flera anonymt. Därefter följer en motivering som är identisk med motiveringen i FW:s fall, dvs brist på aktivitet med aktuell vapentyp. Även här pekade rätten på att MH kunde söka på nytt – vilket han ju hade gjort med framgång.

Kommentar till domarna:

I båda målen är tidsaspekten viktig för myndigheten och även för länsrätten vad gäller FW. Det tredje vapnet söks relativt kort tid efter att licens beviljats på det första grova vapnet. Det är också korta tider mellan aktivt medlemskap och det första vapnet och mellan det första och andra vapnet. Tidsaspekten kopplas av myndigheten och länsrätten till att sökandena inte har hunnit nå en nödvändig kompetens. Kammarrätten däremot håller sig till den bristande aktiviteten och närmast ignorerar tidsaspekten.

En viktig regel vid domstolsbeslut är att nya omständigheter som inträffar efter myndighetsbeslutet – som att någon deltar i en tävling – inte ska beaktas, om det inte finns mycket starka skäl (förvaltningsprocesslagen 29 § och Strömberg *Allmän förvaltningsrätt* 24:e uppl. s 208).

Länsrätten och kammarrätten kunde i målen inte ta hänsyn till att FW och MH deltagit i tävlingar i tiden efter myndighetens beslut. Domstolarna ska pröva myndighetens beslut – var det rätt eller fel när det fattades – och inte blanda in en eftersyn. Myndigheten däremot kan beakta det som inträffar efter ansökan. På myndighetsnivå, där förvaltningslagen gäller, fingeras en förnyad eller kompletterad ansökan och man handlar processekonomiskt, dvs lägger inte upp ett ärende till. Jag tror dock inte att myndigheten går med på att vila på ett beslut medan man skjuter ett par tävlingar till... FW och MH fick sina licenser när de visat ytterligare aktivitet.

Antagligen finns det fler domar från kammarrätterna som kan vara av intresse. Allmänt anses en kammarrättsdom vara prejudicerande, antingen om den stöds av en gedigen utredning och goda argument eller om den stöds av fler kammarrättsdomar från andra kammarrätter. Tyvärr kan praxis i kammarrätterna spreta åt olika håll. Det är inte heller så ofta som två fall kan anses vara exakt lika.

Domar i förvaltningsrätten, tidigare länsrätten, anses inte ha prejudikatvärde men kan innehålla en bra motivering. Domar från Högsta förvaltningsdomstolen, tidigare Regeringsrätten, är prejudicerande och ska styra rättspraxis – vid lika fall lika. Domstolen tar dock mycket sällan upp mål om skjutvapen och då bara när domstolen vill lägga fast en praxis eller eventuellt få lagstiftaren att inse att lagen har brister i något avseende.

6 ANALYS

6.1 ALLMÄNT

Det är lätt att se att lagstiftning och praxis i frågor om vapentillstånd för enhandsvapen har utvecklats mot en allt större restriktivitet. Grundtankarna år 1934 var i

stort desamma som idag, men tillämpningen var sannolikt helt annorlunda. När dagens verklighet blir åskådlig i olika media ökar kraven på kontroll och säkerhet. Den politiska strävan är helt naturligt att minimera riskerna i samhället. Mot detta står den enskildes intressen att få utöva en internationell sport som kräver en viss utrustning som, fel använd, kan skada andra.

Mitt intryck är att vapenfrågorna var tämligen marginella i samhället när vapenkungörelsen kom till 1933–1934. Pistoler och revolverar var sällsynta medan jaktvapen hängde på väggen i bondstugorna. Polismakten var i huvudsak en lokal och kommunal myndighet. Poliskonstapelns normala beväpning var batong eller sabel. Tävlingar på pistol och revolver var en angelägenhet för en liten krets. Svenska Pistolskytteförbundet kom till 1936 och sporten hade till en början prägel av att utövas av en övre medelklass. Andra världskriget fick som konsekvens en detaljreglering i 1949 års vapenförordning och därefter har utredningar och lagstiftning kommit allt tätare.

Som Vapenlagen är uppställd är den viktigaste förutsättningen för tillstånd att inneha skjutvapen den att det skäligen kan antas att vapnet inte kommer att missbrukas (2 kap 5 § 1 st). Finns misstanke om att sökanden kan komma att skada sig själv eller andra eller använda vapnet för andra ändamål än det är avsett för – typiskt sett av kriminell art – så ska tillstånd självfallet inte beviljas. Registerkontroller och läkares uppgiftsskyldighet är sådana åtgärder som förutsätts fungera som hinder för olämpliga vapeninnehavare. Men även skytteorganisationernas intyganden av seriös aktivitet och uppmärksamhet på avvikande beteenden är viktig.

Att vapnet i fråga ska vara lämpat för sitt ändamål och förvaras på ett betryggande sätt är andra förutsättningar som inte berörs närmare här.

Vapenförordningen kräver att sökanden ska kunna visa sig kunna handha sådant vapen som ansökan avser. För enhandsvapen för målskytte finns i princip en åldersgräns på 18 år, krav på medlemskap i en skytteförening eller motsvarande samt prov på särskild skjutskicklighet. Kraven på skjutskicklighet framgår av bilaga till FAP 551-3.

6.2 BEHOV

Att en vapeninnehavare ska ha ”behov” av vapnet har länge varit ett krav i svensk lagstiftning. I flera andra länder liksom i EG:s vapendirektiv används begreppet ”good reason” vilket väl närmast kan översättas till ”giltigt skäl” eller ”god anledning”.

Motiven till vapenkungörelsen 1934 särskiljer ”pistoler, revolverar och andra dylika fickvapen” och menar att dessa ”ur samhällets synpunkt torde erbjuda särskilt stora risker” varför prövningen av sökandens behov såväl som personliga kvalifikationer borde följa strängare normer. Det fanns då grundad anledning att för dessa vapen inte meddela tillstånd med mindre det fanns synnerliga skäl.

Propositionerna 1949, 1973 och 1981/82 tar inte särskilt upp frågan om vad som är ett legalt behov. Propositionen 1996/96:52 berör den inte på annat sätt än att skjutskicklighet kom att bli en förutsättning – en regel som dock kom in i vapenförordningen.

Vapenutredningen (s. 120 f) ansåg begreppet behov mindre lämpligt eftersom det var subjektivt. Begreppet giltigt skäl markerade bättre, enligt utredningen, att

det är samhället som sätter gränserna för vad som ska anses vara ett befogat vapeninnehav. I lagen borde anges vad som är giltiga skäl, som innehav av skjutvapen för jakt, målskjutning, samling osv.

Regeringen (proposition 1999/2000:27) godtog inte förslaget om "giltigt skäl" utan löste det på så sätt att behovet kopplades till ett godtagbart ändamål. Lydelsen av 2 kap 4 § vapenlagen – dagens lydelse – blev följande:

En enskild person får meddelas tillstånd att inneha ett skjutvapen endast om den enskilde behöver vapnet för ett godtagbart ändamål.

Regeringen anförde att det övergripande syftet var att undvika "tillstånd till andra skjutvapen än sådana som det finns ett reellt behov av för ett godtagbart ändamål." Behovet ska bedömas från lagstiftningens krav och inte efter den enskildes uppfattning. "Avsikten är att ändringarna i praktiken inte skall innebära några begränsningar i möjligheten att bedriva seriöst målskytte eller jakt." Inriktningen var att utvidga tillståndsmyndighetens prövning så att tillstånd inte beviljas i fall då behov för dessa ändamål inte finns.

Utredningens förslag om införande av begreppet giltigt skäl avfärdade regeringen med att begreppet behov sedan länge är väl inarbetat i svensk vapenlagstiftning och fyller en viktig avgränsande funktion vid prövningen. I tillämpningen torde begreppet ges ett objektivt innehåll. Några större tolknings- eller tillämpningsproblem hade enligt regeringen inte framkommit. Det fanns dock skäl att i lagtexten klargöra att behovet ska ta sikte på ett giltigt ändamål. Lagrådet hade föreslagit att begreppet godtagbart ändamål var mer lättolkat än giltigt ändamål och regeringen accepterade det.

RPS säger om behov:

5 kap. Behov av skjutvapen för målskjutning

Allmänt

Allmänna råd

Av 2 kap. 3 § vapenförordningen (1996:70) framgår, att en sökande ska vara aktiv medlem i en skytteförening eller motsvarande organisation för att få tillstånd till innehav av målskjutningsvapen. För att ett behov att inneha skjutvapen för målskjutning ska anses föreligga bör målskjutningen i allmänhet äga rum i regi av en sådan sammanslutning (huvudorganisation) som anges i *bilaga 1* eller en sammanslutning (distriktsorganisation eller förening) som är ansluten till och driver verksamhet enligt det reglemente som gäller för någon av de sammanslutningar (huvudorganisationer) som anges i bilagan eftersom dessa är godkända utifrån bl.a. aktivitets- och säkerhetssynpunkt.

Det bör också krävas att sökanden är aktiv medlem i en sådan godkänd sammanslutning samt att denna, inom ramen för sitt reglemente, bedriver skytte med sådana vapen som ansökan avser. Det bör observeras att t.ex. en förening kan vara ansluten till fler än en godkänd sammanslutning.

Behovsbegreppet är kopplat till ändamålet med vapnets användning. Ett av de godtagbara ändamålen är målskjutning. Vapenförordningen begränsar det till målskjutning i regi av en skytteförening eller motsvarande organisation. RPS har godkänt ett antal huvudorganisationer och till dem anslutna föreningar.

Behovet är också kopplat till begreppet aktiv medlem. Enbart medlemskap i en godkänd skytteorganisation kvalificerar inte till ett behov. Medlemmen måste visa ett mått av aktivitet, se vidare nedan.

Behovet har också en tidsaspekt. Ett behov är inte statiskt. I andra sammanhang, till exempel när det gäller att söka bygglov, bidrag eller pass så är det ett framtida behov som ska bedömas.

Även när den enskilde söker vapentillstånd är det i första hand fråga om ett "framtida behov". En prognos om den enskildes framtida användning. För den enskilde som redan har tillstånd för målskjutningsvapen är det självklart också intressant i vilken omfattning och på vilket sätt dessa vapen har använts. Det förefaller som om man i praxis går två år tillbaka vid prövningen, även om det inte är en absolut regel.

För den som söker för sitt första vapen för målskjutning finns sällan någon historik att se tillbaka på. Då får behovet bedömas med utgångspunkt i genomgången skjututbildning och träningskjutningar, i bästa fall också deltagande i klubbtävlingar med klubbvapen. För en nybörjares deltagande i externa tävlingar med lånat vapen är reglerna så strikta att det i praktiken är närmast ogenomförbart.

När det gäller sökande av tillstånd för fler än tio enhandsvapen för målskjutning finns en uttrycklig regel i 4 a § vapenförordningen. Det krävs att sökanden visar att han eller hon har ett mycket kvalificerat behov av ytterligare vapen. Likaså krävs för den som söker tillstånd för vapen i samma kaliber och med samma användning – dvs ett reservvapen – att sökanden har nått en elitnivå. Skjutvapen går sönder, de utsätts för stora påfrestningar. För en skytt i eliten är det därför en trygghet att kunna ha ett vapen i reserv.

6.3 SYNNERLIGA SKÄL

Begreppet infördes genom vapenkungörelsen år 1934. Propositionen (1934:181 s. 25) innehåller motiveringen till att begreppet kom att användas:

När fråga är om pistoler, revolverar och andra dylika fickvapen, vilka ur samhällets synpunkt torde erbjuda särskilt stora risker, synes prövningen – såväl i vad rör sökandens behov att inneha vapnet som hans personliga kvalifikationer – böra följa strängare normer. Det synes vara grundad anledning att, såsom de sakkunniga föreslagit, stadga att tillstånd att innehava dylika vapen ej må meddelas, med mindre synnerliga skäl därtill äro.

Propositionen syftar på "fickvapen", dvs. vapen som lätt kan döljas och därför användas för kriminella syften. Den typ av sport- och tävlingsvapen som idag används för målskjutning på mästerskapsnivå existerade inte 1934. Dagens typiska tävlingsvapen med relativt långa pipor, anatomiska kolvar och andra hjälpmedel går i de flesta fall inte ner i en ficka. Självklart med undantag för de A-vapen, typ den klassiska 1911 och andra pistoler av tjänstekaraktär, som för ett otränat öga kan se likadana ut som 1930-talets vapen – som dock ofta var mindre.

Prövningen ska enligt propositionen 1934 följa strängare normer både vad gäller sökandens behov och hans personliga kvalifikationer. Samhället var vid den här tiden inne i en depressionsperiod. Hitler hade tagit över i Tyskland och det var politiskt oroligt. Det är förståeligt att regeringen ville hindra att oroselement kom över fickvapen på legal väg. Därför finns det skäl att anta att regeringen och ministern gav myndigheterna en juridiskt hård skrivning för att kunna stoppa de politiska extremister från innehav av så kallade fickvapen. Även om ministern inte var jurist så har hans lagskrivare rimligen insett betydelsen av den hårda skrivningen.

Förarbeten – motiv – till en lagstiftning ses i Sverige av tradition som viktiga för att tolka vad lagstiftaren har avsett, särskilt då vad som sägs i propositioner. Ute i Europa är detta ovanligt och i vissa länder inte alls förekommande, det finns helt enkelt inga officiella förarbeten. EU-lagstiftningen bygger inte på motiv, det är i stället EU-domstolen som utifrån EU:s övergripande regler (och en preamble, ett förord med en redogörelse för syftet med bestämmelserna) tolkar lagar, förordningar och direktiv. Detta synsätt har på senare år "smittat" även Sverige.

Min uppfattning är att propositionerna numera ofta saknar den utförliga motivering som var vanlig förr. "Man ska inte styra rättspraxis med motiv" är en vanlig uppfattning bland nutida jurister. Extremfallet är den president i en kammarrätt som ansåg att motiv äldre än tio år inte var lämpliga att hänvisa till i rättens domskäl. Motiv har ett "bäst före-datum".

När vi 77 år senare ser tillbaka på vad regeringen och den ansvarige ministern ansåg är det kanske lätt att vifta bort det. Men då bortser man från att begreppet synnerliga skäl har fått fortleva genom de stora ändringarna i vapenlagstiftningen 1949, 1973 och 2000 (se kammarrättens dom 2850-2001 ovan).

Ett generalangrepp mot begreppet kom i 1995 års vapenutredning. Utredaren, en högt kvalificerad domare, insåg att begreppet inte gällde "ovanliga, oförutsebara omständigheter som inte närmare kan anges utan får beaktas särskilt från fall till fall" utan närmast syftade på särskild skjutskicklighet och en uppnådd ålder. Han föreslog att det i stället i lag skulle anges vilka särskilda krav som skulle ställas.

Förslaget kommenterades inte i propositionen 1999/2000:27. Kammarrätten kopplar i den nyss nämnda domen begreppet synnerliga skäl till sökandens behov av det aktuella vapnet. Eftersom sökandens lämplighet aldrig var ifrågasatt är det en helt logisk motivering mot bakgrund av rättens tidigare resonemang.

RPS säger om synnerliga skäl:

Synnerliga skäl

Allmänna råd

Kravet i 2 kap. 6 § vapenlagen att det ska föreligga synnerliga skäl för att få tillstånd att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen får anses vara ett uttryck för att tillståndsgivningen när det gäller sådana vapen ska vara mycket restriktiv. Utredningen i dessa ärenden bör därför vara särskilt noggrann och tillståndsgivningen bör följa strängare normer än vad som gäller i fråga om andra skjutvapen. Den restriktiva bedömningen bör omfatta samtliga de krav som uppställs för vapeninnehav och innefatta, förutom sökandens kvalifikationer och behov av vapnet, även vapnets lämplighet för det angivna ändamålet.

Vid tillståndsgivning beträffande enhandsvapen bör kravet på synnerliga skäl skärpas i takt med det antal enhandsvapen som sökanden innehar. Det bör därvid vägas in att det knappast är realistiskt att vara aktiv i ett stort antal olika skyttegrenar. Endast i undantagsfall torde synnerliga skäl föreligga för innehav av mer än ett helautomatiskt vapen.

Min slutsats är att begreppet synnerliga skäl tillkom i en tid då det var angeläget att hindra misstänkt olämpliga personer att på legal väg skaffa sig "fickvapen" som kunde komma till kriminell användning. Det var aldrig meningen att den välbeställda och stadgade medborgaren med ett behov av skjutvapen för sportskytte skulle nekas detta.

Idag är samhället totalt förändrat och ekonomin är som regel inte längre ett hinder för att skaffa skjutvapen. Skyttet som sport har utvecklats oerhört sedan början av 1930-talet. För tillstånd till enhandsvapen för målskytte krävs nu visad skjutskicklighet, medlemskap i godkänd skytteorganisation, visad aktivitet, visade godkända förvaringsmöjligheter och i praktiken också en genomgången

utbildning vid ansökan om det första vapnet. Dessa krav var uppenbart inte aktuella 1934. Begreppet synnerliga skäl har andra bevekelsegrunder idag. Det är fortfarande ett uttryck för den restriktivitet som ska tillämpas vid en ansökan om tillstånd för innehav av enhandsvapen men tar mer sikte på målskyttens personliga förutsättningar, vapnets lämplighet och den aktivitet som skytten förutsätts ha.

6.4 AKTIVITET

Kärnfrågan vid bedömning av tillstånd till innehav av skjutvapen för målskjutning är oftast om skytten har varit tillräckligt aktiv. Vad gäller nybörjaren är prövningen förhållandevis enkel. Han ska ha skaffat sig teoretiska kunskaper genom att ha klarat provet för ett sk grönt kort. Han ska ha visat skjutskicklighet genom att ha uppnått något av de krav som anges i bilagan till FAP 551-3. Han ska ha visat att han klarar att följa säkerhetsregler och ta kommandon. Självklart ska han också ha nått en viss ålder och vara lämplig allmänt sett.

När det gäller den som söker för ytterligare ett vapen eller söker ett förlängt tillstånd är det mer komplicerat. Olika typer av vapen ger olika förutsättningar. För vissa vapen, som kaliber .22, är det gott om tävlingar och ammunitionen är billig. För andra mer specialiserade vapen är tävlingstillfällena betydligt färre. Ammunitionen kostar 10-20 gånger mer än kaliber .22.

Begreppet aktivitet finns inte i lagstiftningen men har fått en allt större betydelse vid tillståndsprövningen. I kravet på skjutskicklighet ligger med automatik också ett krav på aktivitet. Den genomsnittlige målskytten behöver ett gott mått av aktivt skytte för att klara de krav som ställts upp för sk guldkompetens och andra motsvarande prestationer enligt FAP 551-3.

RPS använder i sina allmänna råd termen aktiv medlem i skyttesammanslutning. Nyckelformuleringen är denna:

Målskjutning bör bedrivas i ordnade former, företrädesvis i regi av en skyttesammanslutning. Sökanden bör ha varit aktiv medlem under minst de sex senaste månaderna innan tillstånd beviljas och under denna tid regelmässigt ha deltagit i organisationens skjutningar.

Ordet "bör" visar att det är ett allmänt råd. Som rådet är formulerat ställer den inget krav på deltagande i tävlingar. För en nybörjare behövs normalt en termins övningsskjutning och kanske någon enklare tävling. Sex månader kan vara en lämplig tid för att prova på sporten. Bortfallet bland nybörjarna är betydande.

Den mer erfarne skytt som söker för ytterligare vapen är i en annan situation. De båda kammarrättsfallen 1345-03 och 2028-03 ovan belyser att tidsfaktorn är viktig. Den ene skytten hade varit aktiv medlem under 15 månader, den andre under 18 månader. Båda hade licens på ett vapen i kaliber .22 och på ett grövre vapen. När de sökte på sitt tredje vapen i grövre kaliber sade polismyndigheten och domstolarna stopp.

Domstolarna kunde inte ta hänsyn till aktivitet efter polismyndighetens beslut av processtekniska skäl, men kammarrätten hänvisade vänligen till att det gick bra att börja om. När sökandena hade samlat på sig mer tävlingserfarenhet var polismyndigheten positiv och beviljade tillstånden för grövre vapen, i det ena fallet till och med före kammarrättens dom. Den ökande erfarenheten står alltså i direkt relation till det antal enhandsvapen man kan beviljas tillstånd för.

Begreppet aktivitet är kvantitativt begrepp. Underförstått finns i 4 a § vapenförordningen även ett krav på viss kvalitet vid ansökan om tillstånd till fler än tio enhandsvapen. Kravet på kvalitet skyntar även i RPS FAP 551-3 kapitel 5:

Olika tävlingsgrenar kan ställa skilda krav på vapen i fråga om riktmedel, avtryck, vapenvikt, ammunition, kolvutformning, balans m.m. En omställning av ett vapen från tävling till tävling är inte alltid möjlig och inte heller lämplig från säkerhetssynpunkt. En mycket framstående målskytt med en aktiv tävlingsverksamhet utöver klubbtävlingar bör kunna meddelas tillstånd till innehav av fler än ett vapen för samma användningsområde (klass, gren eller motsvarande) även om vapnet är av samma typ och kaliber. I tveksamma fall bör yttrande inhämtas från vederbörande länsorganisation eller skytteförbund.

Aktiv tävlingsverksamhet utöver klubbtävlingar är alltså en förutsättning för att få tillstånd för flera vapen inom samma användningsområde, förutom kravet på att vara en mycket framstående målskytt. Länsorganisation eller skytteförbund har kunskap om vilka framstående skyttar som finns inom sporten. En förfrågan från polismyndigheten till en sådan organisation tycks dock vara mycket sällsynt. En enkel slagning på Internet borde numera räcka för att få fram användbara uppgifter.

6.5 SLUTSATSER

Den helt avgörande frågan vid polismyndigheternas prövning tycks numera vara målskyttens aktivitet. Att den som har lagt ner sitt målskytte helt och hållet inte har något stöd i lag för ett fortsatt innehav av enhandsvapen är knappast en kontroversiell fråga. Skytteorganisationerna har inget intresse av medlemmar som inte deltar aktivt i verksamheten.

Knäckfrågan är istället hur aktiv man måste vara för att få behålla sitt vapen eller få tillstånd till något nytt. Lagstiftning och rättspraxis ger här inte något klart svar. Detta osäkra tillstånd kommer förmodligen att bestå ett tag till.

Förutsebarhet och likabehandling är mycket viktiga i ett rättssamhälle. Som läget är nu går det inte att förutse vilken aktivitet som krävs av målskytten. Det verkar också tämligen säkert att bedömningarna varierar stort mellan polismyndigheterna i landet. Att komma till rätta med detta är ingen enkel uppgift.

Vilka framtida lösningar finns? Att regering och riksdag skulle reglera frågan i detalj är högst osannolikt. Regeringen kan i vapenförordningen ge något klarare riktlinjer. Promemorian Ds 2010:6 fann dock att gällande ordning av allt att döma fungerade väl och att föreningsintygen om skyttens aktivitet hade hög kvalitet. Utredaren fann därför inget behov av att närmare författningsreglera vad som avses med aktivt medlemskap.

Verkligheten visar att i varje fall vissa polismyndigheter inte delar utredarens uppfattning. Föreningsintygen accepteras inte som bevis på aktivitet, vilket leder till ett omfattande krav på utredning för många sökande. Antalet avslag på ansökningar har ökat, vilket i sin tur har lett till ett ökat antal överklaganden. Domstolarna belastas och handläggningstider blir långa.

Är domstolsvägen framkomlig? Domar från högsta instans löser ofta mycket begränsade frågor och en kaskad av domar är inget att hoppas på. Dessutom kan de vara svårtolkade. Förutom att det tar lång tid att få fram en praxis.

Rikspolisstyrelsen kan utfärda föreskrifter och allmänna råd. Föreskrifterna binder polismyndigheterna, men inte domstolarna, som kan pröva föreskrifterna mot överordnade regler. RPS allmänna råd är – råd, rekommendationer. I det enskilda fallet kan det finnas skäl att gå ifrån råden. Domstolarna har enligt min erfarenhet dock en stark tendens att följa de allmänna råden för att få likformighet.

Det mest sannolika scenariot är nog att ett ganska allmänt hållet politiskt beslut leder till föreskrifter och råd från RPS, som i sin tur kommer att styra utvecklingen på polismyndigheter och i rättspraxis vad gäller kravet på aktivitet. Att det kommer att ställas större krav på dokumentation och kontroll på föreningar och skyttar tar jag för givet. Resultatet av kommande åtgärder måste bli en ökad förutsebarhet och likformighet.

Sammanställt under oktober – december 2011 av Claes Linder
Förbundsjurist Svenska Pistolskytteförbundet
som har arbetat som assessor i Kammarrätten i Göteborg, som rådman i
Länsrätten i Göteborg – samt tävlat på pistol och revolver sedan 1993